

Az iskolai szociális munka szerepe serdülőkorú diákok esetén

Az emberi élet szakaszokra tagolható. Minden életszakasznak meg vannak a jellemzői, „feladatai”, melyeket teljesítenünk kell, ahhoz személyiségünk egészségesen fejlődhessen. A feladatok, tanulási folyamatok a különböző életszakaszokban eltérők.

A serdülőkor talán az egyik legnehezebb és egyben a legizgalmasabb életszakasz. A serdülőkor legfontosabb feladata az identitás meghatározása, a szülőkről való fokozatos leválás, a pályaválasztási döntések meghozatala.

Ebben az életperiódusban a szülő által teremtett – és a gyermekként eddig elfogadott-identitás megkérdőjeleződik, erőssé válik a kortársak hatása, hatékonyá válhatnak különböző szubkultúra értékeit közvetítő csoportok, melyek gyakran családi funkciókat látnak el. A racionális fékek még nem elég hatékonyak, kevésbé jellemző a megfontoltság, a hosszú távú tervezés, az előre látás. Az örömszerzésre irányuló vágy fokozódik, ezzel együtt fokozódik a kíváncsiság, a kaland-, kockázatkeresés. A tiltott dolgok vonzalma erősödik. Általában ebben az életkorban történik meg a legális és az illegális szerek kipróbálása. Megkérdőjeleződnek a határok, az értékek, megjelenik a tekintéllyel szembeni ellenállás (szülő, pedagógus), mely gyakran provokációkban nyilvánul meg. Az önértékelés még labilis: már nem gyerek, de még nem felnőtt. Az érzések, indulatok fokozottak, nehezen kontrolálhatók. Fokozódnak a gátlások, a szorongás. A hangulat szélsőséges, gyakoriak lehetnek a dühkitörések, lehangoltság, befelé fordulás. A világ elviselhetetlensége elől gyakran az álmodozásba, ábrándozásba talál menedéket a serdülő. Lényeges a szexuális identitás kialakulása is, mely szintén nehéz feladat. A női, férfi szerep megoldások, szexuális késztetések beépítése is ezen életciklus feladata. A párválasztási, partner kapcsolati kísérletezések időszaka. Az első párválasztás még a külsőségek és a kortárs csoportok értékei szerint történnek, majd a későbbiekben válik fontossá a másik fél személyisége is.

Ebben az életszakaszban láthatóvá válnak az előző életszakaszok nem megoldott, vagy hibásan megoldott feladatainak következményei.

Ez az életszakasz a szülőket is kihívások elé állítja. Sok szülő nehezen éli meg, hogy gyermeke ellentmond, kritizálja, véleményét/ döntéseit megkérdőjelezi, kerüli az érintését. Az eddig elfogadott otthoni normák, értékek gyakran ütköznek a kortárs csoportok normáival, mely komoly feszültséget generál. Az eddigi referencia csoportot (a családot) a kortárs csoport váltja fel. A serdülő önállósodását úgy élik meg, mint a szeretet, a gyermekük elvesztését.

Tinédzserkorban lévő fiatalok komoly figyelmet igényelnek. Ebben az életperiódusban is kialakulhatnak krízisek, melyek gyakran csak szakember bevonásával oldhatók meg eredményesen. Lényeges feladat a krízisek kialakulásának megelőzése, illetve a krízis helyzet minél korábbi észlelése.

A leggyakrabban előforduló kamaszkori krízisek:

- Identitáskrízis: A képzelet és a valóság összemosódása, érzelmi, hangulati labilitás, nyugtalanság, kifelé mutatott passzivitás, önmagába zárkózás, beilleszkedési nehézségek. Ezek a tünetek a serdülőkor előrehaladtával, mérséklődnek, teljesen eltűnnek. Krízis helyzetről akkor beszélünk, ha a vágyott szerep és a valóságos szerep közötti ellentmondás a fiatal számára elviselhetetlenné válik. Miközben a kamasz vágyik a népszerűsége, nincs/keves barátja van, az iskolában magányos, a szüneteket egyedül tölti. A felsorolt tényezők hatására a fiatal önértékelése tartósan sérülhet, megjelenhet az öngyűlölet, melyek gyakran önsértésekkel társul. A párkapcsolati kudarcok tovább nehezítheti a helyzetet. A krízis leggyakrabban előforduló tünetei: depresszív tünetek, szorongás, alvás zavar, evés zavar, a környezete és saját maga felé is irányuló agresszió.

- Teljesítménykrízis: kamaszkorban megjelenő átmeneti teljesítményromlás normális jelenség. Krízisként kell értékelni, ha a teljesítmény zuhanása az előzőekhez képest nagymértékű és feltűnő változással jár. A teljesítményt befolyásolja a szülő által képviselt minta, az elvárások, a visszajelzések (család, iskola), az értékelés gyakorisága, stílusa, az önértékelés, önbizalom illetve kamaszkorban a kortárs csoportok értékei. A teljesítményromlás a figyelem felhívás, középpontba kerülés egyik eszköze is lehet.

- Autoritáskrízis: Ahhoz, hogy a serdülőkor feladatát a fiatal teljesíteni tudja meg kell tanulnia megfogalmazni és alkalmazni a hatalomhoz való viszonyát. Említettem az előzőekben, hogy kamaszkorban megkérdőjeleződnek az addig elfogadott értékek, normák, szabályok, a szülők és pedagógusok tekintélye, hatalma. A serdülőkor egyik legfőbb jellemzője a lázadás. A fiatalok mind külsejükkel (hajviselet, öltözködési szokások), mind viselkedésükkel próbálják felhívni magukra a figyelmet. Az autoritáskrízis a lázadás kiélezett, eltúlzott formája. A krízis fő tünetei: társadalmi értékek elutasítása, teljesítményromlás, szabálysértések, beilleszkedési zavarok, alkohol- és/vagy drogfogyasztás, nem ritkán szélsőséges csoporthoz tartozás (vallási, politikai, bűnöző).

- Szociális gátlás: Tinédzserkorban a referencia csoportot a kortársak jelentik. A kortársak határozzák meg az értékeket, normákat, stílust, öltözködést, viselkedést. Ebben a korban a kortárs csoport a személyiség kipróbálásának, építésének egyik színtere. A kortárs csoportban elért pozíció a későbbiekben meghatározhatja a felnőttkori önbizalmat, kapcsolatteremtő

képességet. A szociális gátlás a többiek figyelme által kísért szerepléstől, a társas helyzetekben, kapcsolatokban a megnyilvánulástól való félelem. Amennyiben negatív hatások érik szereplései kapcsán szorongás, beilleszkedési zavar, magányosság alakulhat ki. Önmagát képviselni nehezen tudja, ügyei intézése problémát jelent a serdülő számára. Enyhébb esetben kisebb szorongás, feszültség jelentkezik adott helyzetben. Súlyosabb esetben a szorongás akár a teljes zárlatig is fokozódhat. Az ilyen problémával küzdő fiatal szóbeli teljesítménye romlik az írásbeli teljesítményhez képest. Igyekszik elkerülni a számára problémás szituációkat, mely által a szerep nem ágyazódik be. A nem teljesített feladat későbbi életpályája folyamán fokozott sérülékenységgé, önértékelési problémákként nyilvánul meg.

- Pubertáskori drogfogyasztás: Ebben a korban a drogok kipróbálása a fejlődési folyamat részeként is felfogható. A kockázat keresés, a kíváncsiság, a csoportnormáknak való megfelelés jelentkezik, mint leggyakrabban előforduló indok. Ez persze nem elfogadható, és nem tekintendő természetesnek. Ezeket a próbálgatásokat, kísérletezgetéseket óvatosan kell kezelni. Nagy a fogékonyság az erőfeszítések nélkül i örömszerzésre, a lelki fájdalmak elnyomására, és mindehhez társul egy labilis énvédő mechanizmus. A mindennapi feszültségeket, szorongásokat meg tudja szüntetni a szer alkalmazásával, de épp emiatt könnyen válhat rendszeres fogyasztóvá, későbbiekben függővé. Serdülőkorban a rendszeres szerhasználat érési károsodást okoz. Kerülni fogja a környezeti követelményeket, az erőfeszítéseket, kihívásokat, pszichoszociális fejlődése megreked, irreális fantázia világ alakulhat ki, mely segítségével igyekszik elkerülni a valósággal való szembenézést, a jövőre vonatkozó tervek is elszakadnak a realitástól. Mivel a kortársak szerepe kiemelkedő, így a társas drogozás a legjellemzőbb a serdülőkre. A fiatalok ezáltal sajátos szubkultúrát alakítanak ki, saját szabályokkal, értékekkel, viselkedési normákkal. Az ilyen jellegű csoport nem vár sokat a fiataloktól, feltétel nélkül befogadja őket, érzelmi támaszt nyújt. Ezáltal a serdülő még távolabbra kerül a szülőktől, függetlenebbé válik. A normál társas kapcsolatok rendszerébe a fiatal személyiségváltozása miatt nem tud beilleszkedni, normál kapcsolatai megszakadnak.

- serdülőkori depresszió: A serdülőkori hangulatingadozások –természetesen normál keretek között- természetesek. A hosszú ideig tartó levertség, visszahúzódás, örömtelenség, kishitűség, önértékelési zavar, kapcsolatok minimálisra csökkenése figyelmeztető jelnek tekinthető. Nagyfokú hangulatingadozások, önértékelési problémák, motivátlanság, megsemmisítő gondolatok jellemzik a depresszióval küzdő fiatalot. Kisebb konfliktusok hatására önértékelése megroppanhat, szorongásai fokozódhatnak, önbizalomhiánya miatt könnyen, rövid idő alatt izolálódhat, a meg nem értettség, a közömbösség érzése a válságig

fokozódhat. Motivációi csökkennek, mely kapcsán teljesítménye is romlik, ami tovább rontja önértékelését.

A depresszió következménye lehet az önsértő magatartás (pl: csuklótájék pengével történő metszése), mely esetenként öngyilkossági késztetésekhez, kísérletekhez vezethet.

Tinédzserkorban gyakori a szuicid fantáziák előfordulása, melyet pillanatnyi bosszú motivál, és a képzelet le is vezeti az indulatot.

Az öngyilkossági kísérlet indokai lehetnek a nem megfelelő szülői háttér, bántalmazottság, szorongás, depresszió, megaláztatás, agresszív minták, komoly önbizalomhiány, gyenge tanulmányi eredmények, iskolai kudarcok.

A szuicid veszély jelei: tartósan levert hangulat, reménytelenség, negatív énkép, öngyilkossági gondolatok, fantáziálás a cselekményről, tervezgetés, önsértések, közlések a szándékról.

Az öngyilkossági kísérlet nagyon figyelemfelkeltő, utána a környezet mindig jobban odafigyel a fiatalra, de sajnos ez általában csak átmeneti állapot.

A serdülő részéről az öngyilkossági kísérlet előtt szinte mindig megjelenő segítségkérés a környezet részéről nem talál fogadtatásra, tényleges segítség nem érkezik. Az újabb csalódás tovább fokozza a fantáziákat, súlyos esetben öngyilkossági szándékká, kísérletté emelve azokat.

A fentiekből látható, hogy ez az időszak az összes résztvevő számára nehéz, konfliktusokkal teli időszak. Mintha újra kéne tanulni, újra meg kéne ismerni a szülőknek a gyermeküket, a gyermeknek pedig önmagát és a szüleit. Ahhoz, hogy a fiatal teljesíteni tudja az életszakasz által rá rótt feladatokat elengedhetetlen a szülők, pedagógusok megértése, elfogadása, a közös együttműködés, melynek alapfeltétele az őszinte kommunikáció.

A rendszerváltás, a társadalmi-gazdasági változások, a munkanélküliség, a társadalom bizonyos rétegeinek elszegényedése, a társadalmi normák és értékrend változása, az illegális szerek megjelenése, valamint ezekkel összefüggésben a deviáns viselkedésformák látványos megjelenése, az erősödő diszkrimináció, a közösségi/ szociális háló megszűnése, a szülők, pedagógusok túlterheltsége az iskolákat is súlyos kihívások elé állították. Rohanó világunkban gyakran nem vesszük észre azokat a jeleket, melyek krízisek kialakulására hívhatják fel figyelmünket. A pedagógusok helyzetét tovább nehezíti a serdülők részéről tapasztalt tekintély elutasítás.

Mindezek ellenére a serdülőkor kríziseinek kialakulását meg kell akadályozni, az esetlegesen már kialakult krízist meg kell oldani annak érdekében, hogy a fiatal személyiségfejlődése ne

sérüljön, és feladatit teljesítve léphessen a fiatal felnőtt korba, ahol újabb kihívások, feladatok várják.

Többször említettem, hogy a serdülő elutasítja az otthoni normákat, a tekintélyt, szülei, pedagógusai véleményét, de mégis szüksége lenne egy felnőtt „bizalmasra”, akit el tud fogadni, akivel őszinte lehet, aki nem bírálja, hanem segít, titkait megőrzi, akit szinte bármikor elérhet, és nem is túl feltűnő, hogy beszélget vele. Erre a szerepre, feladatra is alkalmas az iskolai szociális munkás.

Munkám során védőnőkkel, pedagógusokkal beszélgetve számtalanszor felmerülnek kérdések az iskolai szociális munkával/ munkással kapcsolatban: „Mi az, hogy iskolai szociális munka? Mit csinál az iskolai szociális munkás? Miért jó az iskolai szociális munkás jelenléte az iskolának? Szerinted, akkor is igénybe veszik a diákok, ha nem a pedagógus delegálja őket? Elég az, ha csak a diákkal beszélget?/ Attól otthon minden változatlan marad.”

A feltett kérdések mentén próbáltam információkat keresni az iskolai szociális munkáról/ munkásról. Az összegyűjtött információkkal, a Magyarországon jelenleg működő modellek rövid bemutatásával szeretném kézzelfoghatóvá, átláthatóvá tenni minden érdeklődő számára az adott terület sajátosságait.

„Az iskolai szociális munka Magyarországon az 1990-es évek elején induló szociális szolgáltatási forma. „Az iskolai szociális munka olyan tevékenység, amely az iskoláskorú gyerekek képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását segíti szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával” (Bányai, 2000).

„Az iskolai szociális munka célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a családban történő nevelésének elősegítése. Meghatározó a különböző rendszerekben lévő problémák (gyermek, család, gyermekek csoportjai, közösség) komplex módon, a szociális munka eszközeivel történő kezelése. Lényege, hogy preventív jelleggel tud működni. Célja, hogy olyan gyermekek kerüljenek ki az iskola falai közül, akik ismerik magukat és képesek saját és környezetük szociális problémájának megoldására”(MGYSZOE 2005). Egyéni esetkezelés és

tanácsadás tanácsadás tanulóknak, az iskolai és egyéb élethelyzetek nehézségeiben.”(www.isme.hu)

Az iskolai szociális munkás tevékenysége az alábbi meghatározás alapján lefedi mindazon területeket, melyekben a kamaszkori krízisek előjelei megmutatkozhatnak:

„Az iskolai szociális munkás olyan iskolában dolgozó, segítő szakember, aki elsődlegesen egészség-fejlesztéssel, prevencióval foglalkozik, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújt segítséget az iskola diákjainak, tanárainak, valamint a szülőknek egyaránt.

Az iskolai szociális munkás segíteni tud iskolai nehézségek, szociális problémák, párkapcsolati konfliktusok, családi gondok, hiányzások, krízishelyzetek, alkohol- és drogproblémák, beilleszkedési nehézségek, iskolai agresszió, stressz, továbbtanulás vagy iskolaváltás esetében, de a diákmunkák, pályázatok, ösztöndíjak kiválasztásában, felkutatásában is. Információk, egyéni és csoportos konzultációk, közösségi programok formájában nyújt szolgáltatást, és együttműködik az ifjúsági, szociális és egészségügyi intézményekkel, emellett rendelkezik a megfelelő jogi, pszichológiai és társadalom-politikai ismeretekkel.”(www.isme.hu)

Magyarországon 2008-ra három fő irányzat különböztethető meg az iskolai szociális munkában: a Pécsi modell, a „Belső” iskolai szociális munka vagy ún. hagyományos modell, és a „Külső” iskolai szociális munka vagy ferencvárosi modell.

A „Pécsi modell”

„Gyermekekre orientálódó iskolai szociális munka, illetve a modern ökológiai modellekből építkezik. Az iskolai szociális munkás saját módszerein keresztül – egyéni esetkezelés, szociális csoport munka, közösségi munka – próbál meg preventív jelleggel a gyermekek problémáira megoldást találni. A gyermekkel, a családdal és az iskolával egyaránt kapcsolatban áll, az egészre koncentrálnak, egyszerre veszi tekintetbe a környezet és a személyiség komplexitását. A szociális munkás munkája során a kliensei erősségére összpontosít, a védőtényezők megerősítésére törekszik. Ugyanakkor számol a problémák komplexitásával, és azok kezelésére hívatott szakmák sokszínűségével, a megoldásokat multidiszciplináris team segítségével keresi (Máté 2008). E modell szerint egyelőre az INDIT

Közalapítvány Iskolai Szociális Munkás Hálózata működik kilenc közoktatási intézményben. Szintén a modell jellemzője, hogy erős együttműködések alakít ki az iskolai szinten kívüli ifjúságsegítő programokkal, sőt több ilyen programot az INDIT Közalapítvány rendszerén belül működtet: Alternatíva Ifjúsági Iroda (Magyarország első, máig működő ún. pláza programja), Utcai Szociális Szolgálat, BuliSegély Szolgálat. Ezen programok integrált működése tulajdonképpen lehetővé teszi, hogy a szervezet akár az iskolából hosszabb-rövidebb ideig kieső, illetve ott el nem érhető fiatalok számára is képes legyen segítséget nyújtani. A pécsi modell keretében a szociális munkamódszerek közül az alábbi metódusokat alkalmazzák: egyéni esetkezelés (konzultáció, tanácsadás); csoportmunka (csoporttagok oktatása, társas kapcsolataik elősegítése, ill. prevenciós tevékenység); közösségi szociális munka.

A program során az iskolai szociális munka célcsoportjai: tanulók, a tanulók családjai, illetve általánosságban mindenki, aki az iskolával, vagyis az iskoláskorú gyermekkel kapcsolatban áll.

AZ INDIT Közalapítvány Iskolai Szociális Munkás Hálózat szolgáltatásai:

- tanácsadás tanár-diák konfliktusban;
- tanácsadás pályaválasztásnál, iskola befejezésénél;
- ügyintézés, szociális problémák rendezéséhez nyújtott segítség, pályázati tanácsadás;
- tanácsadás szülőnek gyermeke iskolai nehézségeinek megoldásában, illetve nevelési-életkérdésekben;
- diákok-szülők delegálása különböző szakszolgálatokhoz (speciális tanácsadóhelyek, ifjúsági irodák, gyámügy, munkaügyi hivatal, drogambulancia stb.);
- tanácsadás és közvetítés szülő-gyerek kapcsolatban.

Családokkal végzett szociális munka

- tanácsadás családoknak iskolai és egyéb életkérdésekben;
- részvétel a szülő-tanár megbeszéléseken;
- szülői értekezleten való részvétel.

Szociális csoportmunka

- szociális csoportmunka vegyes, illetve specifikus csoportokban;

- osztályközösségek támogatása csoport-módszerekkel;
- diákszemináriumok különböző témákban;
- pályaorientációs csoportok.

Közösségi szociális munka

- diákönkormányzattal való együttműködés;
- együttműködés az adott városrész ifjúságsegítő csoportjával;
- együttműködés a szülői munkaközösségekkel;
- különböző kommunikációs lehetőségek bevezetése, szervezése diákok számára (diák teázó, filmklub);
- programok tervezése és szervezése a szabadidő eltöltésére, illetve egymás támogatására;
- részvétel az iskolai túrákon, osztálykirándulásokon, projekteken és pedagógiai napokon;
- információs rendezvények megvalósítása tanároknak.”(www.isme.hu)

A munkáltató – mind az iskolától, mind a gyermekjóléti rendszertől – független civil szervezet, így a szakmai munkát kevésbé befolyásolják terhelő alá- és fölérendeltségi viszonyok

A 2006-tól működő pécsi modell esetében az iskolai szociális munkások teljes munkaidejükben (napi 8 órában) az adott iskolát segítik különböző szociális szolgáltatásokkal, és hetente tartanak esetmegbeszélőket. Egy külön szakmai team támogatja a szociális szakembert, egyéni konzultációt és szupervíziót is biztosít számukra a fenntartó, melyek célja a szociális munkások személyre szabott szakmai támogatása. Az iskolai szociális munkások hálózatban működnek, mely szakmai kontrollt és támaszt biztosít (esetmegbeszélés, egységes adminisztráció, munkanapló, forgalmi jelentés, szociális adatlap, egyéni problémakezelési tervek).

Az INDIT iskolai szociális munkásainak tevékenysége számszerűsítve 2006-2008 három pécsi középfokú oktatási intézményben (szakiskola, szakközépiskola, gimnázium) összegyűjtött adatok alapján:

- 3544 esetben történt egyéni esetkezelés (74 %)
- 878 esetben közösségi szociális munka (18 %)
- 217 esetben szociális csoportmunka (5 %)

- 143 esetben családokkal végzett szociális munka (3 %)

„Belső” iskolai szociális munka vagy ún. hagyományos modell

Ide sorolhatók Magyarországon a legrégebben folyamatosan működő programok. Főleg nem állami szervezetek, alapítványok által fenntartott alternatív iskolákra jellemző ez a modell (pl.: Burattino Általános- és Szakképző Iskola, Forrás Szakiskola, Gandhi Gimnázium, Világ Világossága Alapítvány), kisebb számban önkormányzati, állami oktatási intézmények (pl.: a pécsi Radnóti Szakközépiskola, Éltés Mátyás Iskola, Magyarmecseki Általános Iskola) tartoznak ide.

Az iskolai szociális munkásnak e modell szerint általában az iskola fenntartója a munkáltatója. Az iskolai szociális munkás teljes munkaidejében az adott iskolát segíti különböző szociális szolgáltatásokkal. A szociális szakember egész nap megtalálható az iskolában, ismeri annak működését, hozzájut az információkhoz, és általában könnyebben befogadják az iskolákban. Professzionális esetmegbeszélő, illetve szupervízió általában nem áll rendelkezésükre. Nagyon gyakran egyedül, „magányos farkasként” végzik munkájukat, mindazonáltal az e modellben dolgozók mindig törekszenek legalább az iskolai egészségügyi személyzettel (védőnő, iskola orvos) teamet alkotni.

„Külső” iskolai szociális munka vagy ferencvárosi modell

Az iskolai szociális munkát külső szolgáltatók viszik az iskolába, és ezek többnyire hálózatban működnek. Döntően állami fenntartású gyermekjóléti szolgálatok. Pl.: II. kerület Gyermekjóléti Központ, Újbudai Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat, Sopron, Szombathely, Nyíregyháza, de akad független civil szervezet. Pl.: Periféria Egyesület.

Egy munkatárs általában 4-5 iskolát (és/vagy óvodát) segít egyszerre. A szolgált relative kevés időben érhető el az adott iskola számára. Csoport és közösségi munka mellett a diákokkal való egyéni esetkezelés kevésbé jellemző. A szakemberek jól képzettek, esetmegbeszélő és szupervízió segíti munkájukat. Ezen modellek szerint dolgozó programokat paradox módon éppen a gyermekvédelmi törvény bevezetése vetette vissza az iskolai szociális munka tevékenységében oly módon, hogy az ún. korrektív gyermekvédelmi tevékenységeik kerültek előtérbe

A modell előnye a megfelelően képzett szakemberek alkalmazása és a hálózatban működés. A modell legerősebb kritikája az iskolai szociális munka tradicionális fogalmi kereteitől való eltérés (kevés információ van a tevékenység tartalmáról, intenzitásáról, illetve mélységéről) (Bányai 2006), illetve az ún. „ügyeleti rendszer”, amely szerint egy iskola kapcsán csak heti néhány órás tevékenységet fordítanak iskolai szociális munkára.

Fentiek alapján látható, hogy az iskolai szociális munka az alábbi változók mentén differenciálódott:

Ki az iskolai szociális munkás munkáltatója:

- Iskola
- Külső szervezet

A szociális munkást alkalmazó szervezet típusa:

- Állami szervezet
- Nem állami szervezet

Az adott iskolának nyújtott szolgáltatás ideje:

- Egy főállású szociális munkás teljes munkaidejében az adott iskolát segíti különböző szolgáltatásokkal
- A szociális munkás egy iskolában heti néhány órás ügyeletet tart (egy szociális munkás 4-5 iskolát segít egyidejűleg)

Az adott foglalkoztatónál hány szociális szakember van alkalmazva iskolai szociális munkásként (van-e lehetősége esetmegbeszélő teameken részt venni):

- Egy szociális munkás áll alkalmazásban (illetve nincs lehetősége esetmegbeszélő teameken részt venni)
- Az iskolai szociális munkások hálózatba tömörülve dolgoznak (az iskolai szociális munkások tevékenységét esetmegbeszélő teamek támogatják)

A fentiek elsősorban szervezet struktúra és finanszírozás tengelyen mutatnak eltéréseket, emellett az egyes programok szakmai tartalma is még tovább árnyalja a képet: Az adott programban melyik elméleti modellel dolgoznak?, illetve A szolgáltatásokba beletartozik-e a családokkal végzett szociális munka is? Az iskolai szociális munkás hagyományos segítő

tevékenység mellett tanít-e, illetve értékeli-e osztályzással? Az iskolai szociális munkás „státuszt” milyen végzettséggel töltik be?

A fenti szempontok figyelembevételével minden iskola ki tudja választani a számára leginkább megfelelő iskolai szociális munka modellt.

Felhasznált szakirodalom:

Wesley János Lelkészképző Főiskola Szociális szakvizsga jegyzetei

Hajdúska Marianna: Krízis lélektan

Geréb György: Pszichológia

INDIT könyvek: Az iskolai szociális munkás kézikönyve

www.wikipedia.hu

www.isme.hu